

аудит и резервы производства. 2016. № 3 (29). С. 67-71. DOI: 10.15587/2312-8372.2016.71486.

4. Ибрагимова О. А., Мусамедова К. А. Перспективы развития обеззараживания воды электромагнитным полем. *Вестник научных конференций*. 2019. № 7-2 (47). С. 42-44.

5. Яговой П. Н. Изменение свойств питьевой воды при хранении ее в цементированных цистернах. *Гигиена и санитария*. 1961. № 6. С. 93.

6. Войтенко А. М. Проблемные вопросы обеспечения судов дальнего плавания доброкачественной водой. *Актуальные проблемы транспортной медицины*. 2008. № 4 (14). С. 81-88.

Кравцов М. М., доцент каф. МБЖД

Шведчикова А. О., Юрлакова І. О., студенти групи Е-21-21

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ВИВЧЕННЯ НАСЛІДКІВ АВАРІЙ ДИСЦИПЛІНАМИ «ОХОРОНА ПРАЦІ» ТА «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Метою вивчення наслідків аварій дисциплінами «Охорона праці» та «Цивільний захист» – надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці та цивільним захистом на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за навколишнє середовище, особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях з врахуванням ризику виникнення техногенних аварій та природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Завдання вивчення цих дисциплін полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек та урахуванням вимог охорони праці і цивільного захисту та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Зміст навчальних дисциплін направлений на формування компетентностей, визначених освітньо-професійною, програмою та спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент організацій і логістики», 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»; загальними компетентностями: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу; здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

Отримані знання з навчальних дисциплін стануть складовими наступних програмних результатів навчання, які являються основними завданнями цих дисциплін та включені до освітньо-професійних програм, засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування ОП та ЦЗ; побудова моделей розвитку попередження заходів з ОП та ЦЗ; визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на запобігання аварій, травм виробничого середовища і побуту; захист персоналу, населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах

небезпечних для виробничого персоналу; профілактика, локалізація та ліквідація наслідків небезпечних ситуацій з ОП та ЦЗ.

Передумовами для вивчення освітнього компоненту є повна середня освіта або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста. Компетентності, яких набуває здобувач: інтегральні, загальні, спеціальні та програмні результати навчання. До спеціальних компетентностей відносяться здатність розв'язувати складних задачі вивчення надзвичайних ситуацій і проблем у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності включають: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності включають: здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність використовувати психологічні технології з персоналом; здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації.

Програмні результати навчання (ПРН) є відповідними компонентами: проектувати ефективними системи управління організаціями; мати навички прийняття обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в

непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом) та ін.

Оцінка якості засвоєння навчальних програм з нормативних дисциплін «Цивільний захист», та «Охорона праці» включає поточний контроль успішності, виконання РГР (КРС для заочної та дистанційної форм навчання), модульний контроль (для денної форми навчання) та складання підсумкового диференційованого заліку з дисципліни «Цивільний захист» та екзамену з дисципліни «Охорона праці».

Для поточного контролю та засвоєння студентами навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних та дистанційних занять і особливо у процесі самостійної роботи, передбачена модульна контрольна робота, порядок проведення та зміст якої наводяться в робочих навчальних програмах з урахуванням специфіки напряму підготовки спеціалістів, бакалаврів, магістрів.

Для атестації студентів на відповідність їхніх знань вимогам, викладеним у типових навчальних програмах, в робочих навчальних програмах нормативних навчальних дисципліни «Цивільний захист» та «Охорона праці» у відповідних освітньо-професійних програмах за напрямами підготовки у ВНЗ створюються фонди засобів педагогічної діагностики, які включають завдання, модульні контрольні роботи, тести тощо. Вони повинні забезпечувати об'єктивність оцінки знань, умінь та рівнів набутих компетенцій з цивільного захисту та охорони праці. Успішність засвоєння дисциплін повинна визначатися за допомогою рейтингової системи оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальних програм визначається результатами диференційованого заліку, або екзамену, порядок проведення яких визначається робочою навчальною програмою дисциплін «Цивільний захист» та «Охорона праці».

Таким чином, при розробці та вивченні робочих навчальних програм змістовні частини типових навчальних програм можуть корегуватися шляхом виключення і скорочення або включення, розширення та конкретизації окремих пунктів і питань у відповідності зі специфікою напряму підготовки майбутніх фахівців, типовими завданнями їх професійних діяльностей у напрямку забезпечення цивільного захисту та охорони праці. Остаточні обсяги вивчення окремих тем дисципліни «Цивільний захист», та «Охорона праці», а також розподіл навчального часу за видами занять визначаються робочими навчальними планами, розробленими та затвердженими безпосередньо у навчальних закладах.

Література:

1. ТИПОВА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» ДЛЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ для всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «бакалавр», «магістр». МОН України. Київ. 2011. С. 25.
2. Типова навчальна програма нормативної дисципліни «Основи охорони праці». Для вищих навчальних закладів для всіх спеціальностей. МОН України. Київ. 2011. С. 8.